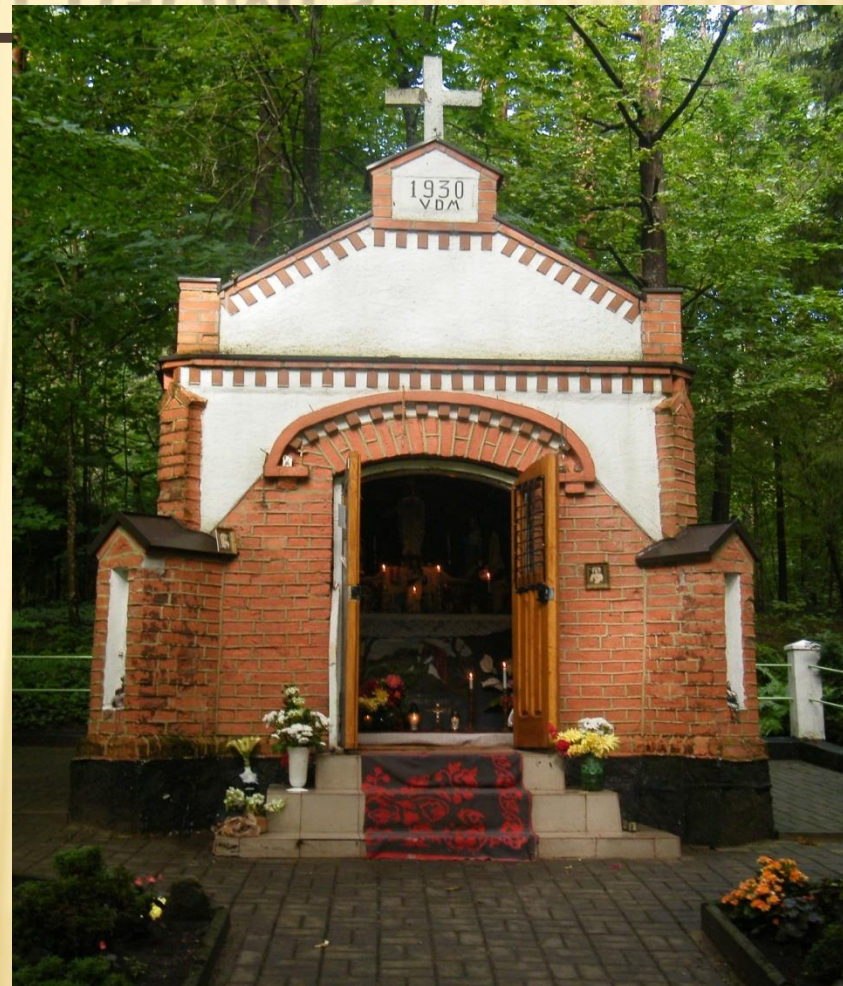

KULTŪROS PAVELDO EGZISTAVIMAS ŠIUOLAIKINĖMIS SĄLYGOMIS: LAZDININKŲ ERŠKĖ

Darbą atliko: Gytautė Norkutė, Indrė Galdikaitė
Kretingos rajono Darbėnų gimnazija, II Gb klasė, 2012

TIKSLAI, UŽDAVINIAI

- Įgyti kraštotyrinio darbo patirties ir plėsti žinias apie tiriamus objektus.
- Fiksuoti svarbiausius dabarties ir praeities įvykius.
- Kaupti žinias apie kultūros paveldą.
- Tvarkyti surinktą medžiagą ir ją naudoti ugdymo procese.

ĮVADAS

Lazdininkai yra kaimas, įsikūręs trikampyje tarp Darbėnų, Palangos ir Šventosios kelių. Tai sena, spalvingą istoriją turinti gyvenvietė, buvusi kuršių žemė, kuri savo kapinynais bei radiniais ir šiandien tebėra įdomi archeologams. Lazdininkų kaimo žmonės, prieš penkerius metus susibūrę į bendruomenę, pagal savo išgales tvarko ir puoselėja istorines šio savito krašto vietas. Aš ir mano klasės draugė irgi priklausome to kaimo bendruomenei ir norime prisidėti prie bendro tikslo.

Lazdininkų kaimo pavadinimas yra kilęs nuo Lazdupio upelio, kertančio kaimą, vardo. Kiti mano, jog šio kaimo žmonės kažkada išgarsėjo tuo, kad gamino lazdas. Taip pat pavadinimas yra sietinas su kaime augančiais lazdynais.

Įvažiavus į Lazdininkų kaimą iš Darbėnų pusės (Kretingos rajone už 5 kilometrų į pietvakarius nuo Darbėnų), į akį krinta medinė nuoroda į „Erškėtiną“ - link tolėliau dunksančio miško. Žmonės kalba, jog šiame, rodos, niekuo neišsiskiriančiame miške galima išvysti šį tą neįtikėtino ar net stebuklingo. Būtent dėl tų stebuklų čia išdygo koplytėlė Dangaus Karalienei, tamsiais vakarais tampanti šviesiausia miško vieta: žmonės vis važiuoja ir važiuoja: kas švento vandens pasisemti, kas prašymų žvakutę uždegti.

LAZDININKŲ ERŠKĖTYNO ISTORIJA

1926 m. Sekminių naktį Lazdininkų kaimo gyventojai Barborai Pocienei sapne apsireiškė Švenčiausioji Mergelė Marija ir paprašė Alkos kalno papėdėje, kur iš žemės žiemą vasarą trykšta šaltinis ir žydi erškėčiai, o viršūnėje šimtmečiais vaidilutės kūreno Šventąją ugnį, būtų pastatyta koplyčia jos ir jos sūnaus Jėzaus Kristaus pagerbimui. Gal ir ne visi patikėjo Barboros pranašystėmis, bet jos užsispyrimo ir pamaldumo dėka tais pačiais metais nedidelė medinė koplytėlė buvo pastatyta. Prie jos meldamiesi Lazdininkų ir aplinkinių kaimų žmonės patyrė dangiškų malonių. Todėl 1930 - Vytauto Didžiojo - metais čia buvo pastatyta nauja, daug didesnė, mūrinė koplyčia, - apie tai pasakoja ir Lazdininkų kaimo senolis Adomas Stoncelis straipsnyje „Mūsų Erškėtynas“.

1926 m. BARBORAI POCIENEI
APSIREIŠKĖ ŠVENTOJI MER-
CELE MARIJA, KAD ČIA BŪTU
PASTATYTA KOPLYČIA
PAŠVENTINTA 1930 m.

*Kaip atrodo Lazdininkų
Erškėtynas šiandien?*

ERŠKĖTYNO KOPLYČIA

2011-09-08

Nuotrauka Indrės Galdikaitės

Sakoma, kad Erškėtynas antrasis Kryžių kalnas.

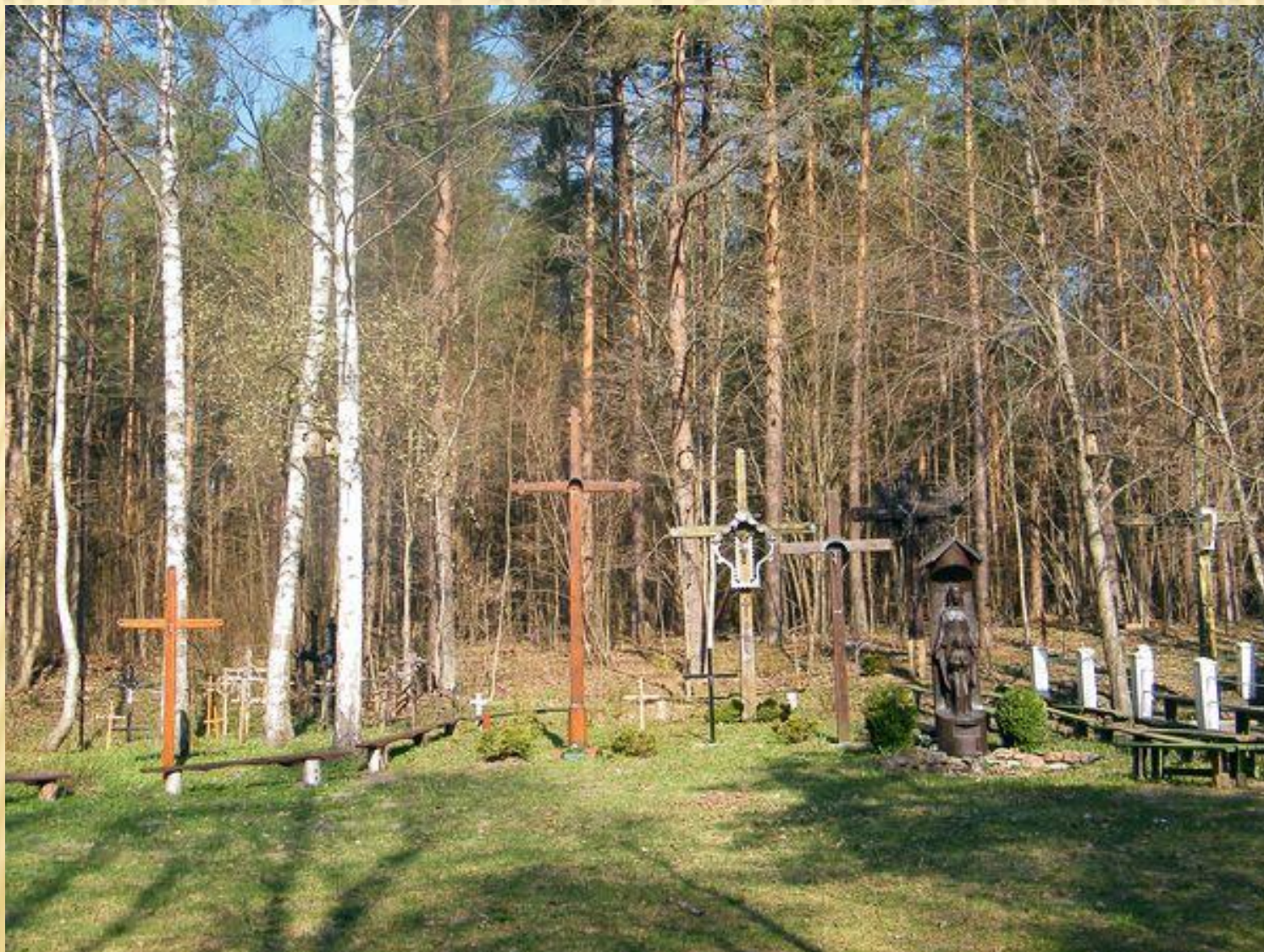
Koplyčią supa daugybė kryžių, kuriuos pastatė žmonės savanoriai, dėkingi Marijai. Dauguma kryžių slepia savitas ir prasmingas istorijas.

2012-01-22

Nuotrauka: Indrės Galdikaitės

APLINK ERŠKĖTYNĄ ESANTYS KRYŽIAI

2011-04-24

Nuotrauka Indrės Galdikaitės

2011-04-24

Nuotrauka Indrės Galdikaitės

- ✘ Vieno iš kryžių statytojas - B.Bladas. Jis Liepojoje vykusio karo metu pasimeldė Šv. Mergelei Marijai ir prašė jos pagalbos išlikti gyvam. Marija jį apsaugojo nuo mirties, todėl norėdamas jai atsidėkoti B.Bladas jos garbei pastatė kryžių.
- ✘ Dar vienas šio krašto gyventojas vieną iš šių kryžių pastatė savo broliui partizanui, kuris buvo sušaudytas ir paliktas numirti miške.

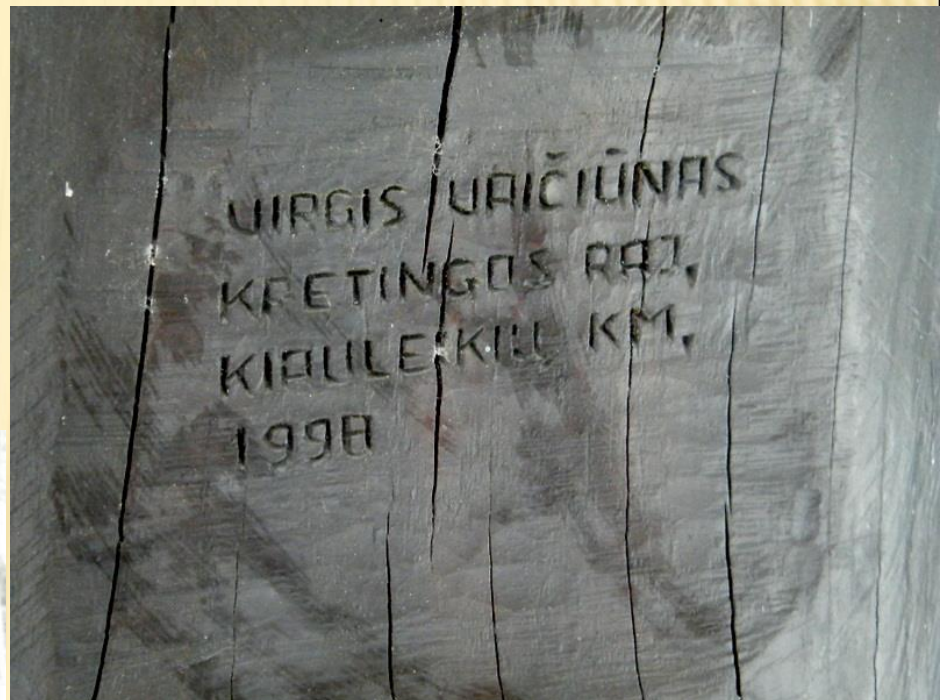
2011-04-24

Nuotrauka Gytautės Norkutės

2011-09-08
Nuotrauka Gytautės Norkutės

VIRGIO VAIČIŪNO SUKURTA SKULPTŪRA, KURIA ERŠKĖTYNUI PAAUKOJO ANTANINA LUKAITYTĖ

2012-01-22

Nuotrauka Gytutės Norkutės

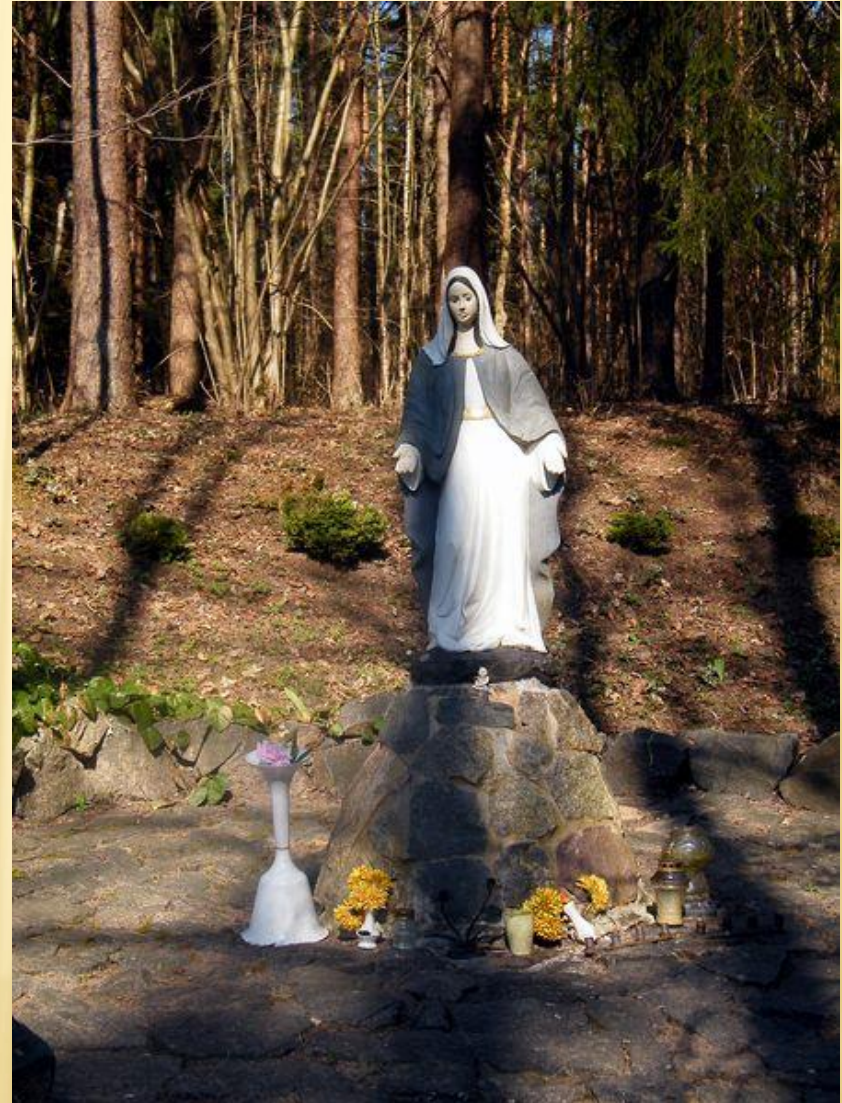

2012-01-22
Nuotrauka Indrė Galdikaitė

ŠV. MERGELĖS MARIJOS STATULA

Nijolė Vasiliauskienė, Kretingos muziejaus etnografijos skyriaus vadovė, straipsnyje „Dar apie Erškėtiną ir jo stebuklus“ rašo, kad viena moteris iš Klaipėdos šalia koplyčios pastatė Marijos skulptūrą, norėdama jai atsidėkoti. Kalbama, kad ši statula ypatinga... Ekskursijos metu jauna mergina pastebėjo, kad iš Marijos skulptūros akies rieda ašara. Ji pakvietė savo draugus, norėdama, kad ir jie tai pamatytų, bet jos draugai to nematė. Galbūt tai buvo ženklas, skirtas būtent šiai merginai.

2011-09-08

Nuotrauka Indrės Galdikaitės

ŠV. MERGELĖS MARIJOS PAMINKLAS, ŠALIA ŠULINIO

2011-09-08

Nuotrauka Gytautės Norkutės

IRENA KAUBRIENĖ (ERŠKĖTYNO PRIŽIŪRĖTOJA)

2011-09-08

Nuotrauka Indrės Galdikaitės

ŠVENTOJO VANDENS ŠULINYS

- ✘ Šalia koplyčios yra švento vandens šulinys. Erškėtyno prižiūrėtoja Irena Kaubrienė pasakoja, kad šventojo vandens gausumas ir veiksmingumas priklauso nuo pačių žmonių tikėjimo ir jų maldų.

2012-01-22

Nuotrauka Gytutės Norkutės

Šventojo vandens stebuklai

Yra liudijama, kad kadaise viena moteris (J. Barasienė) turėjo problemų su akimis. Jai jos skaudėjo, ji sunkiai matė. Barasienė išbandė visus vaistus, kurie niekuo nepadėjo. Tad nusprendė važiuoti į Rygą daryti operacijos, bet prieš tai J. Barasienė su tėvu užsuko į Erškėtiną, prie šventojo vandens. Ji vandeniui prausė akis ir dar jo įsipylusi į butelį parsivežė namo. Kiekvieną dieną plaudama akis šventu vandeniu, Barasienė sveiko, kol galiausiai pradėjo gerai matyti.

ŽMONIŲ PAAUKOTI KRYŽIAI, PAVEIKSLAI, SKULPTŪRĖLĖS

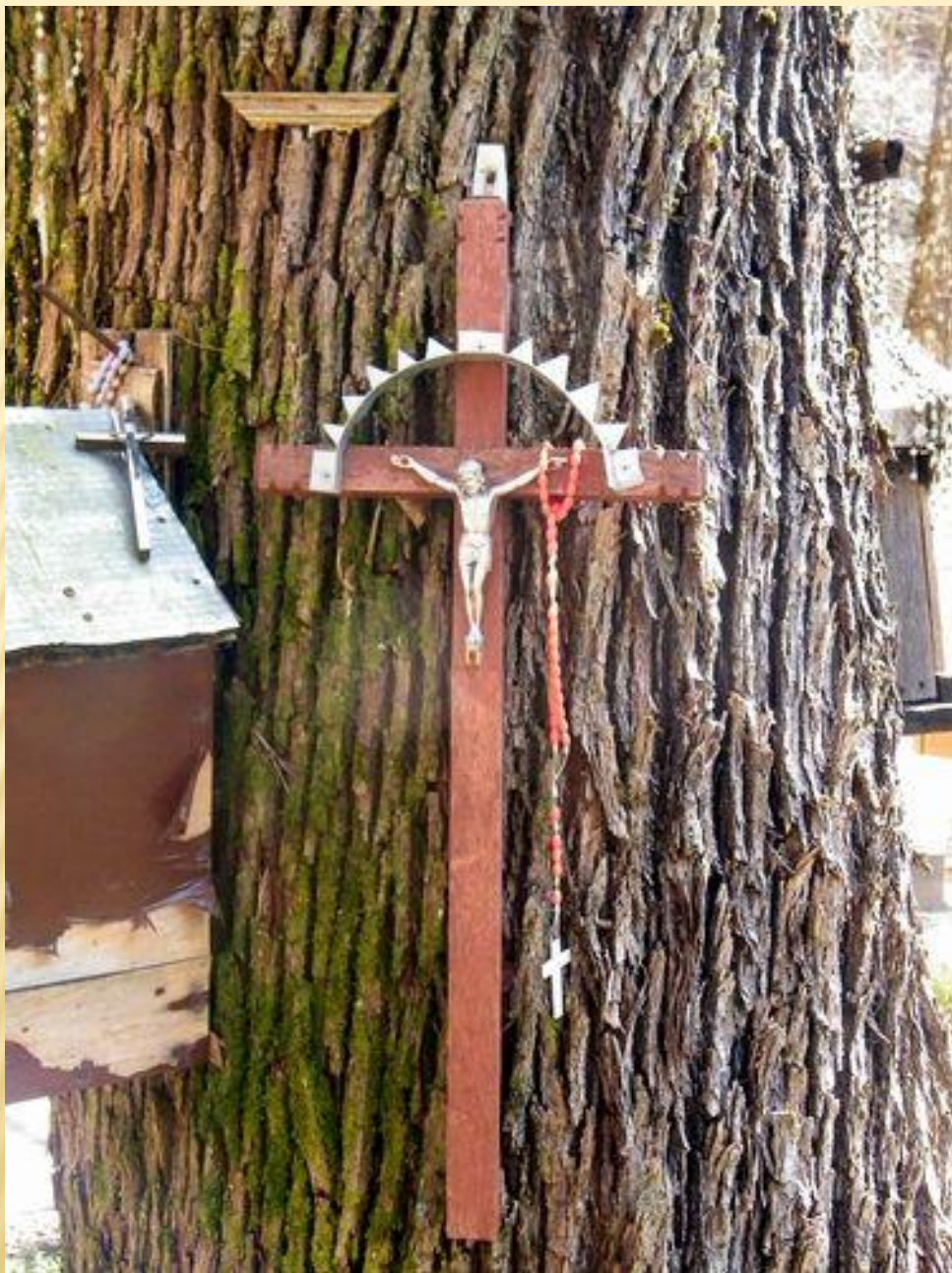

2011-04-24

Nuotrauka Indrės Galdikaitės

2011-09-08
Nuotrauka Gytautės Norkutės

2011-04-24

Nuotrauka: Indrė Galdikaitė

2011-09-08

Nuotrauka Indrės Galdikaitės

PAMINKLĖLIAI, ESANTYS ŠV. KOPLYČIOS SIENOJE

2011-09-08

Nuotrauka Indrės Galdikaitės

SKULPTŪRĒLĒS, ESANČIOS KOPLYTĒLĒS VIDUJE

2011-09-08

Nuotrauka Indrės Galdikaitės

AMITYTES PARTU SU
- VELE

2011-09-08
Nuotrauka Gytautės Norkutės

ŠIMTAMEČIAI AŽUOLAI

- ✘ Aplink Erškėtyną auga šimtamečiai ažuolai, kurie įrodo, kad seniau čia buvo pagoniška šventykla. Atvažiavę archeologai ištyrė, kad XIV-XVI a. čia būta gyvenvietės.

Erškėtyne aukojamos šv. Mišios

- ✘ Kiekvienais metais per Sekmines čia susirinkdavo minios žmonių, atvažiuodavo Darbėnų parapijos klebonas, Kretingos vienuolyno vienuoliai aukodavo šventas Mišias. Po jų vykdavo Pavasarininkų, Šaulių ar kitų organizacijų gegužinės, jaunimo pasilinksminimo popietės.

Tik sovietams okupavus Lietuvą, prie koplyčios ir jos pašonėje buvo griežtai draudžiamas bet koks žmonių susibūrimas. Kunigams buvo uždrausta koplyčioje aukoti šv. Mišias bei atlikti kitas liturgines apeigas. Nepaisant visų draudimų, žmonės pavieniui ir būreliais susirinkdavo pagiedoti, pasimelsti, paprašyti Dangaus karalienės paguodos ir užtarimo. Čia ir partizanai priimdavo priesaiką.

Išsivadavus iš okupantų priespaudos, vėl atgijo ir Erškėtynas. Kasmet čia aukojamos šv. Mišios. Šimtai susirinkusiųjų dėkoja Dievui ir Marijai už padarytą stebuklą - Lietuvos Nepriklausomybę.

ERŠKĖTYNE VYKSTANČIOS 2011 SEKMINIŲ MIŠIOS

2011-06-12

Nuotrauka Gytautės Norkutės

VARGONININKAS SU GIEDOTOJAIS

2011-06-12

Nuotrauka Gytautės Norkutės

ŽMONĖS, SUSIRINKĘ Į SEKMINIŲ MIŠIAS

2011-06-12

Nuotrauka Gytautės Norkutės

PREKIAUTOJA SALDUMYNAIS

2011-06-12

Nuotrauka Gytautės Norkutės

Švč M. Marijos gimimo diena (Šilinės)

2011-09-08

Nuotrauka Indrės Galdikaitės

Rugsėjo 8 d. vadinama Šilinėmis ir laikoma Švč. Mergelės Marijos gimimo diena. Šia proga nuo pirmojo rugsėjo sekmadienio bažnyčiose rengiami iškilmingi atleidai. O Lazdininkų kaimo Erškėtyne tikintys žmonės susirenka giedoti giesmes, skirtas Šv. Mergelei Marijai, kiekvienais metais.

2011-09-08
Nuotrauka Indrės Galdikaitės

2011-09-08
Nuotrauka Gytautės Norkutės

IŠVADOS

- ✘ Pavyko surinkti daug vertingos medžiagos apie pasirinktą savo kaimo objektą – unikalųjį Erškėtiną.
- ✘ Dar daug tiriamos vietovės objektų liko be tikslesnių žinių apie jų atsiradimo laiką, autorių, nes žmonės kryžius, šventųjų statulėles ir kitus šventus daiktus atnešdavo ir palikdavo slaptai.
- ✘ Surinktą medžiagą planuojame panaudoti taip:
 1. Dalyvauti Lietuvos jaunimo turizmo centro organizuojamoje Nacionalinėje mokinių ir jaunimo kraštotyros ekspedicijoje.
 2. Surinktą medžiagą palikti gimnazijos muziejuje mokinių pažintinėms išvykoms po savo kraštą.

Naudota literatūra ir kiti šaltiniai

- ✘ „Lazdininkų kaimas ir jo žmonės” - 2009 metų Darbėnų seniūnijos etnografinės ekspedicijos medžiaga;
- ✘ Stoncelis Adomas. „Lazdininkai”, 2001m.

AČIŪ UŽ DĖMESĮ! 😊

